SPEKTRUM

Periodikum Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Akademický rok 2003/2004
8
apríl

Ročník X.
/XLII./

Príhovor Františka Janíčka, dekana Fakulty elektrotechniky a informatiky STU

„Najväčšie bohatstvo, ktoré naše pracovisko má, sú múdri a obetaví ľudia.“

V roku 1977 si svet pripomenul polstoročie od jedného z najvýznamnejších objavov v histórii – od zrodu tranzistora. Táto výnimočná polovodičová súčiastka našla mimoriadne široké a rôznorodé uplatnenie v praxi. Stala sa ústredným prvkom integrovaných obvodov, a tak ovplyvnila rozvoj súčasnej ľudskej spoločnosti.

Prečo som začal svoj príhovor práve touto informáciou? Určite som nemal v úmysle oslavovať len túto jednu konkrétnu oblasť elektrotechniky. Tí, čo ma poznajú, vedia, že mám rád históriu a veľmi rád sa z nej poučím. Fascinuje ma sledovať, ako sa všetko vyvíja po špirále. Výhodou je, že počas svojho života neviem, na ktorom jej mieste sa nachádzam a ani nie som schopný určiť jej stúpanie. Až pohľad v historickom kontexte to umožňuje vidieť z nadhľadu. A práve tak sa zamýšľam nad súčasnými procesmi prebiehajúcimi v Európe a nad tým, ako nás tieto procesy ovplyvňujú. Niekedy sa pýtam sám seba, či sme mentálne a morálne schopní tieto rýchle procesy zvládnuť a či máme vnútornú silu to najvýznamnejšie aj ďalej odovzdať nasledujúcim generáciám.

Určite práve elektrotechnika zohrala v 19. a 20. storočí významnú úlohu pri rozvoji obrovského množstva odvetví. Aký to musel byť zázrak rozsvietiť v „temnom mlyne“ prvú žiarovku na Slovensku (v roku 1884 na dnešnej Krížnej ulici v Bratislave), vytvárať podmienky pre výrobu obrovského množstva energie až do súčasnosti, ktorá zas umožnila rozvoj nových technických disciplín, nehovoriac už o nových technológiách vrátane informačných, ktoré postupne vznikali v lone elektrotechniky. Ako príklad možno uviesť, že bývalé Československo a odborníci zo Slovenska vyprojektovali a realizovali jadrovú elektráreň podľa vlastného návrhu, čo dokázalo iba 6 krajín na svete.

História elektrotechniky a informatiky – to sú predovšetkým osobnosti. Osobnosť je zvláštny fenomén. Nechodí po vyšliapaných chodníkoch, ale ako hovorí starý pán Bell – musí občas zájsť do neznámeho pralesa. A práve v „pralese“ elektrotechniky a informatiky vyšliapali chodníky (cesty) osobnosti ako profesori Espe, Gvozdják, Ilkovič, Hronec, Kneppo, Petrík, Reiss, Schwarz, Šalamon...

Elektrotechnika a informatika je postavená na vedeckom výskume a vývoji a jeho výsledkoch, a výsledky sú postavené predovšetkým na ľuďoch. Tvorivosť chápem aj ako pilier kvalitnej pedagogickej činnosti, preto sa ju na fakulte snažíme pestovať s najväčšou pozornosťou. Dokazuje to o. i. aj zverejnenie správy MŠ SR a Ústavu informácií a prognóz školstva, v ktorej sa uvádza, že naša FEI STU sa v oblasti získaných projektov VEGA, APVT, VTP, KEGA a MVS umiestnila na 1. mieste v rámci Slovenskej republiky. Našou pýchou sú aj unikátne laboratóriá a učebne a som presvedčený, že okrem obetavých ľudí – nášho najväčšieho bohatstva – práve ich kvalitné vybavenie láka študentov študovať na našej fakulte. Veľmi nás teší, že sa nám v krátkom čase podarilo vytvoriť pracovisko zamerané na aplikovanú informatiku, ktoré bude ponúkať služby pre všetky študijné programy, ktoré v súčasnosti fakulta má akreditované v bakalárskom, inžinierskom a doktorandskom štúdiu. Rozšírenie multimediálnych komunikačných prostriedkov nám umožnilo zaviesť aj najnovšiu vzdelávaciu formu, tzv. vzdelávanie na diaľku – dištančné štúdium. Naša fakulta sa v tejto oblasti stala priekopníkom a okrem prípravného kurzu na prijímacie pohovory pre viacero technických univerzít na Slovensku, touto metódou vyučuje niekoľko desiatok študentov v dvoch študijných odboroch.

FEI STU ako fakulta technického zamerania priamou spoluprácou s praxou aktívne vstupuje do transferu výsledkov vedy do praxe, do realizácie vyvinutých metodík a postupov, a to nielen na Slovensku. Je pozoruhodné, že mnohí absolventi fakulty sa významne uplatnili okrem technických odborov aj v oblasti bankovníctva, manažmentu, umenia, politiky a dokonca aj v duchovných povolaniach.

K aktivitám, ktoré charakterizujú univerzitné prostredie a ur-

čujú orientáciu fakulty, patrí aj široké spektrum vedeckých a odborných podujatí, ktoré sú zamerané nielen na tradičné odbory známe širokej verejnosti, ale orientujeme sa aj na aplikovanú matematiku, na problémy teoretickej fyziky až po najnovšie informačné technológie. Univerzitné prostredie našej fakulty je charakteristické aj vynikajúcou knižnicou, budovanou na báze najnovších svetových poznatkov (v spolupráci s viacerými organizáciami a technickými knižnicami v rámci EÚ) z oblasti elektrotechniky a informatiky a akoby zázrakom vďaka nadšeniu a obetavosti ľudí buduje sa väčšinou len z mimorozpočtových a sponzorských zdrojov. Ďalšia činnosť, zachovanie ktorej je v súčasnosti nesmierne ťažké, je vydávanie vedeckých a odborných časopisov. Napriek nepriaznivej finančnej situácii sa nám darí vydávať vedecký časopis Journal of Electrical Engineering, vedecko-odborné časopisy zamerané na automatizáciu (AT&P Journal), elektrotechniku a energetiku (EE), matematický časopis Tatra Mountains, ale aj časopis zameraný na technickú jazykovú prípravu (ESP Spectrum Slovakia). Finančne podporujeme aj periodikum vydávané Slovenskou akadémiou vied Computing and Informatics.

Fakulta existuje v nových podmienkach, odišla nám časť pracovníkov zameraných na výchovu informatiky, ale uvedomujeme si, že musíme vytvoriť nové prostredie a udržať vynikajúcu úroveň informatických znalostí aj v nových študijných programoch, čo je nová situácia z pohľadu zodpovednosti za ďalší rozvoj fakulty. V praxi to znamená, že nielen vedenie fakulty, ale aj každý jednotlivec musí prevziať svoj diel zodpovednosti za jej ďalší rozvoj. A to je naša prioritná úloha na najbližšie obdobie – zmena myslenia na všetkých riadiacich úrovniach, pracoviskách i vo vedeckovýskumných kolektívoch. Tu by som zdôraznil, že fakulta je žičlivá v pomoci všetkým fakultám STU, ale aj ďalším univerzitným pracoviskám na Slovensku a Českej republike. Uvítal by som, keby sa táto žičlivosť obrátila aj na našu fakultu zo strany aspoň tých najbližších.

Bolo mi cťou, že som sa prihovoril v tomto čísle a oslovil kolegov na celej Slovenskej technickej univerzite. Dovoľte mi vyjadriť osobný názor: Som nesmierne hrdý, že svojou prácou na STU, ktorú považujem za svoje poslanie, môžem odovzdávať vedomosti a skúsenosti študentom. Na strane druhej by som bol nesmierne rád, keby sa nám za našu kvalitnú a zodpovednú prácu dostalo všeobecného uznania a aby sme sa ako učitelia, výskumníci a tvoriví pracovníci mohli venovať len veciam podstatným. Aby sme mali radosť z našich študentov – absolventov, ktorí budú ďalej šíriť dobré meno našej Alma mater v nových podmienkach zjednotenej Európy.

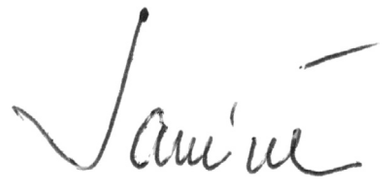

S P R Á V Y Z R E K T O R Á T U

Vedenie STU informuje

Vedenie STU zasadalo v marci 2004 celkom 3-krát (8. a 22. marca riadne a 15. marca mimoriadne zasadanie) Zaoberalo sa nasledujúcimi témami:

1) Rozdelenie rozpočtu STU – časť dotácie na rok 2004. Predpokladaná výška dotácie STU na rok 2004 je pre STU nepriaznivá, pretože oproti roku 2003 sa podstatne znížila. Pri rozpise dotácie na jednotlivé subjekty STU bola striktne dodržiavaná metodika MŠ SR. Na tomto nepriaznivom stave sa odzrkadlil hlavne nižší počet študentov na niektorých fakultách STU, nižšie výkony ako aj nepriaznivá kvalifikačná štruktúra.
2) Návrh koncepcie ubytovania študentov STU. Prorektor Kalužný predložil koncepciu, ktorá bola predtým prerokovaná a schválená na porade prodekanov, zástupcov AS a študentov. Cieľom je zmena študenta fakulty na študenta univerzity, skvalitnenie ubytovania a využitie ubytovacích kapacít aj na propagáciu STU. Za nosný problém bolo označené zavedenie informačného systému.
3) Racionalizácia fungovania študentských domovov v budúcnosti. Vedenie STU súhlasilo s materiálom, ktorý prezentoval riaditeľ ŠDaJ Ing. Hulík. Tento materiál navrhuje po etapách racionalizovať študentské domovy pokiaľ ide o skvalitnenie ubytovania, poskytované služby ako aj počet zamestnancov.
4) Stav implementácie knižničného systému OLIB na STU. Cieľom je vytvorenie moderného knižničného systému, ktorý by elektronicky prepájal všetky knižnice existujúce na STU. Študenti by si mohli objednávať knihy a skriptá cez web stránku STU.
5) Stravovací systém na STU. Podľa bilancie vydaných jedál v roku 2003 sa v jedálňach STU stravuje len 45 % zamestnancov. Jedáleň na FCHPT sa experimentálne vyčlení spod správy ŠDaJ a stravovanie sa tu bude zabezpečovať externou firmou.
6) Pasportizácia budov patriacich do majetku STU. V tomto smere sa pracuje na tom, aby všetky budovy patriace STU a všetky miestnosti v nich boli elektronicky evidované v databáze – veľkosť miestnosti, plán poschodia a umiestnenie miestnosti, jej charakter – učebňa, laboratórium, kancelária, miestnosť v prenájme a pod.
7) Budovanie novej www stránky STU. Túto úlohu koordinuje prorektor Špaček a postupne je možno na internete vidieť zmeny na www stránke STU. Úloha má dlhodobejší charakter, postupne sa plní.
8) Aktualizácia zoznamu popredných pracovísk ako aj siete high-tech laboratórií STU. Cieľom je zviditeľniť a propagovať pracoviská STU navonok.
9) Návrhy integrovaných výskumných centier. Prebieha proces zriaďovania integrovaných výskumných centier. Cieľom tohto procesu je virtuálne zlúčenie existujúcich technických aj ľudských zdrojov za účelom zlepšenia šancí na získanie domácich aj medzinárodných projektov.
10) Príprava výročnej správy STU za rok 2003. Vedenie STU prerokovalo stav príprav výročnej správy STU po stránke formálnej aj obsahovej.
11) Návrh jednotného vizuálneho štýlu na STU. Vedenie STU schválilo návrh jednotného vizuálneho štýlu na STU a jeho zavedenie do života. Týka sa to hlavne oficiálnych písomných materiálov tak vo vnútri STU ako aj odchádzajúcich mimo STU.
12) Doklady pre doktorandské štúdium. Prorektor Kalužný predložil vzory tlačív potrebných v zmysle legislatívy pre doktorandov – prihlášku na doktorandské štúdium, výkaz o štúdiu, formulár individuálneho študijného plánu, formulár z obhajoby dizertačnej práce. Tieto tlačivá sa nachádzajú aj na www stránke STU.
13) Návrh Kolektívnej zmluvy na rok 2004. Vedenie STU sa zaoberalo aj návrhom Kolektívnej zmluvy a rokovaním s odborovou organizáciou o jednotlivých bodoch tejto zmluvy poverilo prorektora Molnára.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora STU

Kolégium rektora STU informuje

V marci 2004 KR STU zasadalo celkom 2-krát.
Riadne zasadnutie bolo dňa 22. marca a mimoriadne zasadnutie dňa 26. 3. 2004.
Ústrednou témou obidvoch zasadaní bolo rozdelenie rozpočtu STU – časť dotácie na rok 2004. Všetky fakulty majú oproti roku 2003 dotácie znížené, ale nie rovnomerne. Rozpis sa robil dôsledne podľa metodiky MŠ SR a tam sa odzrkadľuje hlavne počet študentov, výkony v pedagogickom procese a kvalifikačná štruktúra. Najhoršia je situácia v kapitole tovary a služby, kde je rozpočet krátený o 35 až 40 % oproti roku 2003. Bolo konštatované, že z vlastných mimorozpočtových zdrojov STU nie je schopná pokles dotácie oproti roku 2003 nahradiť.
Ďalej boli prerokované aktuálne otázky výskumu, rozvojové projekty a Európsky sociálny fond. Rozpočet na vedu a výskum je na rok 2004 o málo vyšší ako v roku 2003, v absolútnych číslach je však nízky. Aktualizovali sa zoznamy popredných výskumných pracovísk ako aj High-tech laboratórií. Začal sa proces vytvárania Integrovaných výskumných centier. Prorektor Redhammer podrobne informoval prítomných dekanov fakúlt STU o projektoch APVT, o štrukturálnych fondoch EÚ a o prístupe k vedeckým a technickým informáciám. Zdôraznil potrebu podania dostatočného množstva kvalitných projektov hlavne po stránke obsahovej. Formálna a termínová stránka podávania projektov bude zverejnená na internete a plánuje sa urobiť na túto tému aj školenie. Cieľom je získať čo najviac projektov a tým aj finančných prostriedkov na STU. Preto sa na tento proces treba na fakultách dobre pripraviť.
KR STU rokovalo aj o zavádzaní e-learningu na STU. Správu predložil prorektor Kalužný. Vedenie STU uložilo túto úlohu riešiť do septembra 2004. Zo strany dekanov bol zdôraznený systémový celouniverzitný prístup v tejto oblasti.
KR STU sa zaoberalo aj doterajšími výsledkami rokovania s Univerzitnou odborovou organizáciou o obsahu Kolektívnej zmluvy na rok 2004. Boli prerokované všetky doteraz neuzavreté body Kolektívnej zmluvy a prorektor Molnár bol poverený ďalej rokovať s predstaviteľmi Univerzitnej odborovej organizácie na STU.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora STU

Zasadanie vedeckej rady STU

Členovia vedeckej rady STU na svojom zasadaní 29. marca 2004 prerokovali:

Návrhy na vymenovanie za profesorov:
- **doc. Ing. Ivana Hybena, PhD.**, za profesora v odbore technológia stavieb, pracovníka Stavebnej fakulty TU Košice,
- **doc. Dr. Ing. Jozefa Peterku** za profesora v odbore technológie strojárskej výroby, pracovníka Katedry obrábania a montáže, MTF STU,
- **doc. Ing. arch. akad. arch. Ivana Petelena, PhD.,** za profesora v odbore dizajn, pracovníka Ústavu architektúry II., FA STU.

Všetky tri predložené návrhy vedecká rada schválila.

Návrh na udelenie vedeckej hodnosti doktora vied – DrSc.
Návrh na udelenie vedeckej hodnosti doktora technických vied **doc. Ing. Jiřímu Čejkovi, CSc.**, vedecká rada schválila jednomyseľne.

Hodnotenie úrovne hlavných činností univerzity – Výročná správa STU 2003
Vedecká rada STU hodnotila úroveň činností v oblasti vzdelávania, vedy, techniky a umenia Slovenskej technickej univerzity. VR STU prerokovala príslušné časti správy o činnosti s pripomienkami a konštatovala, že hlavné činnosti univerzity boli vykonávané v súlade s dlhodobým zámerom rozvoja STU. Vedecká rada STU súčasne konštatuje, že pri výške štátnej dotácie navrhovanej pre STU Ministerstvom školstva a pri východiskách štátneho rozpočtu navrhovaných Ministerstvom financií pre ďalšie roky sa financovanie hlavných činností univerzity stáva neudržateľným.

Podmienky obsadzovania miest profesorov a docentov
Materiály Všeobecné kritériá na obsadzovanie funkcií profesorov a docentov na FIIT STU a Konkrétne podmienky výberového konania na obsadzovanie funkcií profesorov a docentov na FIIT STU vedecká rada STU schválila jednomyseľne.

Kritériá na habilitácie docentov a kritériá na vymenovanie profesorov na FIIT STU
Materiál VR STU schválila jednomyseľne

Návrh na udelenie čestného titulu „profesor emeritus"
VR STU schválila návrh na udelenie čestného titulu „profesor emeritus" prof. Ing. arch. Jánovi Antalovi, PhD., väčšinou hlasov.

Návrhy na udelenie Medaily STU
VR STU schválila návrhy na udelenie Medaily STU prof. Ing. Jozefovi Sitekovi, DrSc., a prof. Ing. Pavlovi Podhradskému, PhD., jednomyseľne.

Na slávnostnej vedeckej rade rektor STU Vladimír Báleš udelil Medailu STU prof. Jánovi Garajovi z Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU pri príležitosti 70 narodenín.

Medzinárodné dohody

V rámci programu zasadnutia vedeckej rady 29. marca 2004 rektor Slovenskej technickej univerzity podpísal dve dohody - - s Českým vysokým učením v Prahe a s Vysokým učením technickým v Brne.

Rektor ČVUT prof. Jiří Witzany, rektor STU prof. Vladimír Báleš a rektor VUT prof. Ján Vrbka pri podpise zmlúv.

Dňa 26. marca podpísali Daniel Plusquellec, riaditeľ univerzity l'ENS Chimie Rennes, a rektor STU Vladimír Báleš dohodu o vzájomnej spolupráci.

Výzva na podávanie projektov APVT v roku 2004

Agentúra na podporu vedy a techniky vypísala výzvu na podávanie žiadostí o podporu úloh výskumu a vývoja za rok 2004. Podporované úlohy budú mať začiatok riešenia od 1. januára 2005 s termínom ukončenia najneskôr 31. decembra 2007. Maximálna doba riešenia je 36 mesiacov. Uzávierka výzvy bude **31. mája 2004**.

http://www.apvt.gov.sk/

Predstavenie profesorov

Prorektor pre vedu a výskum STU Robert Redhammer 29. marca 2004 predstavil rektorovi a prorektorom STU nových profesorov, ktorých vymenoval president Rudolf Schuster dňa 3. marca 2004 – prof. Janku Krivošovú, prof. Milana Ožvolda a prof. Borisa Rohaľ – Ilkiva. (Našim čitateľom sme ich predstavili v Spektre č. 7, 2003/2004.)

Noví docenti

Dňa 29. marca si z rúk rektora STU prevzali vymenúvacie dekréty, s účinnosťou od 1. apríla 2004, títo noví docenti:
doc. Ing. Ľudmila Bartošová, PhD., docentka v odbore teória a konštrukcie inžinierskych stavieb na Katedre dopravných stavieb SvF STU,
doc. Ing. Ľudovít Možiešik, PhD., docent v odbore: hydrotechnika na Katedre hydrotechniky SvF STU,
doc. Ing. Ladislav Gulan, PhD., docent v odbore stroje a zariadenia pre stavebníctvo, úpravníctvo a poľnohospodárstvo na Katedre časti strojov SjF STU,
doc. Ing. Pavol Sejč, PhD., docent v odbore strojárske technológie a materiály na Katedre materiálov a technológií SjF STU,
doc. RNDr. Mária Jurečková, CSc., docentka v odbore aplikovaná matematika na Katedre matematiky Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši,
doc. RNDr. Mária Lucká, CSc., docentka v odbore aplikovaná matematika na Katedre matematiky a informatiky Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity,
doc. Ing. Alexander Šatka, PhD., docent v odbore elektronika na Katedre mikroelektroniky FEI STU,
doc. Ing. Igor Hantuch, PhD., docent v odbore aplikovaná informatika na Katedre automatizácie a regulácie FEI STU,
doc. Ing. Pavel Alexy, PhD., docent v odbore technológia makromolekulových látok na Katedre plastov a kaučuku FCHPT STU,
doc. Ing. Igor Bodík, PhD., docent v odbore chémia a technológia životného prostredia na Katedre environmentálneho inžinierstva FCHPT STU,
doc. Ing. Miroslav Hutňan, PhD., docent v odbore chémia a technológia životného prostredia na Katedre environmentálneho inžinierstva FCHPT STU,
doc. Ing. Vladimír Lukeš, PhD., docent v odbore chemická fyzika na Katedre chemickej fyziky FCHPT STU,
doc. Ing. Jana Sádecká, PhD., docentka v odbore analytická chémia na Katedre analytickej chémie FCHPT STU,
doc. PhDr. Zdeno Kolesár, PhD., docent v odbore dizajn na Katedre teórie a dejín umenia Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave,

pokračovanie na strane 6

Prezident Slovenskej republiky Rudolf Schuster 1. apríla 2004 v slávnostných priestoroch Bratislavského hradu vymenoval 40 vysokoškolských profesorov. Z rúk hlavy štátu si prevzali vymenúvacie dekréty aj piati noví profesori Slovenskej technickej univerzity. Za všetkých novovymenovaných profesorov sa prítomným prihovoril prof. Ing. arch. Robert Špaček, CSc., prorektor STU. Z jeho príhovoru sme pre našich čitateľov vybrali pár myšlienok.

„Dnes sme symbolicky vystúpili na slovenský akademický Olymp. Každý z nás prešiel vlastnú cestu, ale všeličo máme spoločné. Každý z nás postupne stúpal na svoj vrchol, prekonával zákerné zákruty, objavoval nové horizonty. Toto zhromaždenie je jedným z príkladov, ako rôzne cesty vedú k jedinému cieľu, v našom prípade k pozíciám, v ktorých môžeme, chceme, musíme programovo ovplyvňovať vedu, umenie, vzdelávanie.

Za roky, počas ktorých sme išli cestou k dnešnému dňu, sme si zvykli bojovať so štátom o právo vzdelávať mladú generáciu, o právo skúmať a tvoriť, generovať nové poznatky. Stali sa z nás osvedčení bojovníci s veternými mlynmi, keď sme jeden zápas vyhrali, za najbližšou zákrutou čakal ďalší mlyn s väčšími krídlami, ktoré sa rýchlejšie krútili. Toto nie je prejavom pesimizmu, pretože naša prítomnosť na tomto mieste dokazuje, že napriek všetkému máme vôľu a chuť robiť svoju prácu. Asi nemôže byť účinnejšia motivácia, ako robiť prácu s láskou.

Charakterizuje nás idealizmus a entuziazmus, napriek tomu nás trápia veľmi konkrétne problémy. Bojíme sa, aby súčasné nešťastné koncepcie tvorby rozpočtu neviedli k dlhodobej strate konkurencieschopnosti našej vedy. To by mohlo viesť ku kolapsu vzdelávacieho systému a k degradácii kultúry. Obavy zo straty kultúrnej svojbytnosti potom nepochádzajú z budúcej existencie Slovenska v multikultúrnej Európe, ale z našej vlastnej krátkozrakosti, z neschopnosti pochopiť dlhodobosť vplyvov niektorých kvázi jednoduchých rozhodnutí. Strata vedeckej, následne kultúrnej konkurencieschopnosti bude mať pre nás dlhodobé a nepochybne fatálne dôsledky.

Politické programy sú zväčša krátkodobé, ekonomické stratégie majú tiež relatívne krátke trvanie. Pre civilizáciu je základnou oporou a chrbticou existencie vzdelanosť, ktorá generuje kultúru. Sme aktérmi procesu, ktorý je dlhodobý, z hľadiska dĺžky ľudského života trvalý. Protivenstvá, ktoré aktuálne prekonávame, sú v tomto porovnaní len epizódou.

Tak, ako na naše deti a vnukov prenášame biologický a osobnostný genofond, tak na študentov prenášame zdedené a nadobudnuté vedomosti. Na vymedzený čas sa stávame účastníkmi globálnej dedičnosti poznania; čo v takomto porovnaní znamenajú problémy, ktoré nám prináša charakter jedného – dvoch volebných období.

Chceli by sme však, aby nám vzdelávací systém dával najavo, že nás chce a potrebuje.“

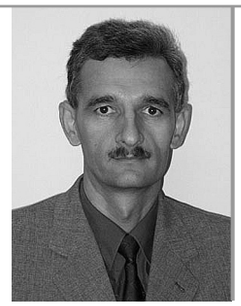

Prof. Ing. Alojz Kopáčik, PhD.
Stavebná fakulta
Katedra geodézie

Po ukončení vysokoškolského štúdia na Stavebnej fakulte STU v roku 1982 pôsobil ako interný ašpirant na Katedre geodézie a kartografie SvF. Kandidátsku prácu obhájil v roku 1987 a za docenta bol vymenovaný v roku 1998. Vo svojej pedagogickej práci sa venuje výučbe geodézie pre zahraničných študentov v anglickom jazyku. Na odbore geodézia a kartografia je gestorom predmetov geodézia v podzemných priestoroch a meracie systémy v inžinierskej geodézii. Nosným programom jeho vedeckovýskumnej činnosti je oblasť automatizácie procesu merania a vývoja automatizovaných meracích systémov s možnosťou ich využitia v inžinierskej geodézii. Je zakladateľom a od roku 1999 predsedom technickej normalizačnej komisie (TNK) č.89 Geodézia a kartografia pri SÚTN. To, že je medzinárodne známou osobnosťou dokladuje jeho aktívna účasť na viacerých medzinárodných projektoch a činnosť vo viacerých organizáciách a redakčných radách zahraničných časopisov.

Za profesora bol vymenovaný v odbore geodézia a geodetická kartografia.

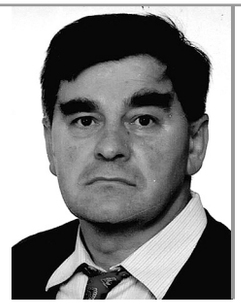

Prof. Ing. Štefan Kozák, PhD.
Fakulta elektrotechniky a informatiky
Katedra automatizovaných systémov riadenia

Po absolvovaní Elektrotechnickej fakulty v odbore Automatizácia a regulácia v roku 1970 nastúpil na internú ašpirantúru do Ústavu technickej kybernetiky (UTK) SAV. Od roku 1978 pôsobil v UTK SAV ako vedecký pracovník, kde pracoval v oblasti vývoja metód a algoritmov riadenia zložitých dynamických systémov. V rokoch 1981-1984 pôsobil na Ústave aplikovanej kybernetiky ako vedúci vedecký pracovník v oblasti vývoja a aplikácie metód automatického riadenia. Od roku 1984 pracoval na FEI ako odborný asistent. Za docenta bol vymenovaný v roku 1989. Vo výučbe na EF a SjF sa podieľal od roku 1979 najskôr ako externý pedagóg a od roku 1984 ako prednášateľ predmetov z oblasti teórie automatického riadenia a metód modelovania a simulácie. Je predsedom Slovenskej spoločnosti pre kybernetiku a informatiku pri SAV a zástupcom Slovenska pri medzinárodnej organizácii IFAC. Jeho doterajšiu vedeckovýskumnú činnosť možno rozdeliť do viacerých etáp, v ktorých sa venoval nasledovným oblastiam: Metódy riadenia zložitých dynamických systémov, Optimalizácia zložitých systémov, Robustné metódy modelo-

vania a riadenia a Vývoj numerických algoritmov pre modelovanie a riadenie. V súčasnosti je jeho výskumná a pedagogická aktivita orientovaná na výskum, vývoj a výučbu moderných metód automatického riadenia nelineárnych dynamických systémov s využitím fuzzy logiky, umelých neurónových sietí a genetických algoritmov.
Za profesora bol vymenovaný v odbore automatizácia a riadenie.

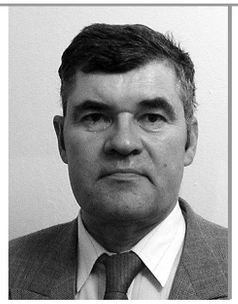

Prof. Ing. Dušan Mudrončík, PhD.
Materiálovotechnologická fakulta
Katedra aplikovanej informatiky a automatizácie

Po absolvovaní Elektrotechnickej fakulty v roku 1970 nastúpil ako asistent na Katedru automatizácie a regulácie, kandidátsku prácu obhájil v roku 1979, za docenta bol vymenovaný v roku 1987. Vo svojej pedagogickej praxi sa zaoberá viacerými predmetmi z oblasti riadenia výrobných a technologických procesov a automatizáciou výrobných procesov. V poslednom období je to oblasť implementácie riadiacich algoritmov na priemyselných regulátoroch. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa venuje dvom oblastiam – oblasti riadenia zložitého elektrizačného systému, kde k najvýznamnejším výsledkom patrí vývoj algoritmov decentralizovaného riadenia dynamických procesov elektrizačnej sústavy a spoluatorstvo na realizácii modelu Elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky. Druhou oblasťou je zavádzanie manažérskych systémov kvality softvéru riadiacich systémov ako aj systémov na vývoj, realizáciu, dodávku a udržiavanie validovaných riadiacich systémov, kde významne prispieva k urýchleniu procesu implementácie európskych požiadaviek na domácich dodávateľov riadiacich systémov.
Za profesora bol vymenovaný v odbore aplikovaná informatika a automatizácia v priemysle.

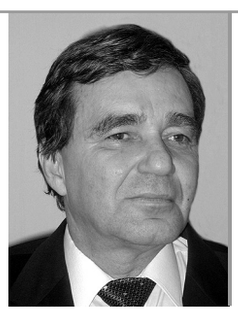

Prof. Ing. Štefan Sokol, PhD.
Katedra geodézie
Stavebná fakulta STU

Po ukončení štúdia na Stavebnej fakulte v roku 1973 nastúpil na fakultu ako interný ašpirant. Na Katedre geodézie pôsobí od skončenia internej ašpirantúry v roku 1976. V roku 1983 bol vymenovaný za docenta. Vo svojej pedagogickej práci sa venuje predmetu geodézia. Podieľa sa na tvorbe modelov štúdia odboru geodézia a kartografia. Svoju vedeckovýskumnú činnosť rozvíja v oblasti analýzy meracích metód v geodézii a v inžinierskej geodézii, zameraných na zvyšovanie presností výškových geodetických meraní podporených teoreticko-experimentálnymi analýzami vplyvu atmosféry, ďalej tvorbu optimálneho deformačného modelu stavebných objektov, konštrukcií, horninového prostredia a možností využitia integrovaných meracích systémov pre zber a spracovanie údajov.
V tejto problematike rozpracované náročné teoretické otázky umožnia elimináciu vplyvu atmosferických podmienok na trigonometrické meranie výšok v praxi.
Za profesora bol vymenovaný v odbore geodézia a geodetická kartografia.

Prof. Ing. arch. Robert Špaček, CSc.
Fakulta architektúry
vedúci Ústavu architektúry II

Na Slovenskej technickej univerzite pôsobí od ukončenia štúdia na Fakulte architektúry v roku 1976. Kandidátsku prácu obhájil v roku 1984, za docenta bol vymenovaný v roku 1989. V rokoch 1990 – 1994 a 1996 – 2002 pôsobil vo funkcii dekana FA STU, od roku 2003 je vedúcim Ústavu architektúry II FA a zastáva funkciu prorektora STU.
Ako dekan Fakulty architektúry sa zapísal do jej dejín cieľavedomými koncepčnými činmi, ktoré posunuli túto inštitúciu do polohy, ktorá je veľmi dobre porovnateľná s kvalitnými inštitúciami tohto typu vo vyspelých európskych krajinách. Jeho podiel na zmene štruktúry štúdia a študijného programu sa medzinárodne považuje za veľmi významný. Medzi jeho originálne pedagogické zakladateľské kroky patrí spoluúčasť na založení katedry orientovanej na ekologicky viazanú a experimentálnu architektonickú tvorbu.
Je výrazným a medzinárodne uznávaným predstaviteľom teoretického myslenia v architektonickej tvorbe a reflexii architektúry, ktorá skúma a rozvíja jej environmentálne a ekologické dimenzie. Pritom výrazne artikuluje demokratické a pluralistické atribúty súčasnej modernej európskej spoločnosti, všíma si udržateľnosť jej rozvojových trajektórií a jej architektonické resp. urbanistické konzekvencie. Táto špecifická, v našich i medzinárodných pomeroch jasne vyhranená škola, s významnými poznatkami a výstupmi vedecko-teoretického, pedagogického i odborne-architektonického charakteru je jeho najvýznamnejším dielom.
Za profesora bol vymenovaný v odbore architektúra.

pokračovanie zo str. 4
doc. PhDr. Dagmar Petríková, PhD., docentka v odbore urbanizmus na Ústave urbanizmu FA STU,
doc. Ing. Roman Hrmo, PhD., docent v odbore teória vyučovania technických odborných predmetov na Katedre inžinierskej pedagogiky a psychológie MTF STU,
doc. Ing. Ľubomír Jahnátek, CSc., docent v odbore materiálové inžinierstvo, generálny riaditeľ Plastika a. s., Nitra
doc. Ing. Renata Nováková, PhD., docentka v odbore inžinierstvo kvality produkcie na Katedre inžinierstva kvality MTF STU,
doc. Ing. Rudolf Rybanský, CSc., docent v odbore priemyselné inžinierstvo a manažment na Katedre priemyselného inžinierstva a manažmentu MTF STU.

Srdečne blahoželáme!

Etické hodnoty v praxi

Koncom februára sa na našu univerzitu obrátili ministri školstva a spravodlivosti s výzvou zapojiť sa do projektu „Európske etické hodnoty v ekonomickej praxi“.
Projekt, ktorého koordinátorom je Ekonomická univerzita v Bratislave je zameraný na výchovu a vzdelávanie k etickému správaniu sa v podnikateľskom prostredí, na úrovni štátnej správy a na komunálnej úrovni. Súčasne nadväzuje na systém etickej výchovy na školách všetkých stupňov v SR a jeho cieľovými skupinami sú pedagógovia, študenti, dospelý vzdelávací personál, manažéri i pracovníci v podnikateľskej sfére, administratíve a verejnej správe.

S výzvou na zapojenie sa do projektu sme oboznámili fakulty STU a súčasne sme zisťovali, ako sa im darí vysporiadať s touto problematikou.
Študenti Stavebnej fakulty sa v tejto oblasti vzdelávajú prostredníctvom prednášok v rámci predmetu „Etika podnikania“, ktorý prednášajú pedagógovia z Katedry ekonomiky a riadenia.
Strojnícka fakulta implementuje výchovu k etickému správaniu sa ako v rovine výchovnej, tak aj v rovine vzdelávacej.
Vo výchovnej oblasti uprednostňuje najmä osobný príklad, vedenie k etickému správaniu sa a etické správanie sa samotných pedagógov. Súčasťou vzdelávania je predmet „Etika“, určený študentom posledného semestra inžinierskeho štúdia.
Na Fakulte elektrotechniky a informatiky sa touto problematikou zaoberá najmä Katedra ekonómie a manažmentu, ktorá do výučby zaradila predmet „Etika podnikania“. Pre nízky záujem študentov, ktorý je spôsobený problematickým zosúlaďovaním rozvrhov medzi študentmi rôznych odborov, tento predmet sa však už tretí rok nevyučuje.
Na Fakulte architektúry je výchova k etickému správaniu integrálnou súčasťou vzdelávania. Vzťahy etiky, zákonov a iných legislatívnych predpisov sú obsahovo zahrnuté v niektorých povinných predmetoch.
Otázku etiky zahrnula Fakulta informatiky a informačných technológií do predmetu „Metódy inžinierskej práce“, určeného študentom 1. ročníka bakalárskeho štúdia. Diskusia o etických aspektoch si však vyžaduje aj určitú úroveň odborných vedomostí, preto sa opäť s touto problematikou stretnú študenti v 3. ročníku, a to v predmete „Právne, etické a spoločenské súvislosti informatiky“.

Podľa (ne)reakcií ostatných fakúlt na našu výzvu možno predpokladať, že vysporiadanie sa s uvedenou problematikou im nespôsobuje žiadne ťažkosti.

Zuzana Mokošová
vedúca oddelenia práce s verejnosťou R STU

Vo svete existuje iba jeden heroizmus,
a to vidieť svet taký, aký je - a milovať ho.

Michelangelo

Telemost

Pri príležitosti 2. európskeho dňa univerzít zorganizovala Rada pre univerzity Konferencie biskupov Slovenska a Rímsky vikariát spojenie hlavných miest prístupových krajín do Európskej únie so Sv. Otcom Jánom Pavlom II. Dóm sv. Martina sa 13. marca 2004 zaplnil študentmi vysokých škôl a univerzít, aby spolu s ďalšími študentmi z desiatich krajín mohli ku programu prispieť svojimi piesňami a modlitbami. Vrcholom večera bol príhovor pápeža Jána Pavla II. mladým.
Blížiaci sa vstup krajín bývalého východného bloku do Európskej únie tak nadobudol ďalší rozmer – rozmer duchovný. Nadšenie mladých ľudí z tohto stretnutia mohli sledovať na svojich obrazovkách tisíce ľudí, ktorým určite neuniklo, že okrem spoločného kontinentu nás spájajú stáročné kresťanské tradície.

Medzi prítomnými boli aj predstavitelia vedení univerzít.

Vedúci úradu rektora

Na zasadaní vedenia STU 9. februára 2004 rektor STU informoval o zriadení funkcie vedúceho úradu rektora STU. Od 1. marca 2004 nastúpil do funkcie vedúceho úradu rektora Ing. Pavel Timár.

Náplňou práce vedúceho úradu rektora sú činnosti, ktoré zabezpečujú profesionálny a plynulý chod rektorátu. Medzi ne patrí odborné vypracúvanie podkladov pre rozhodnutia rektora a vedenia univerzity, organizačné zabezpečovanie programu rektora podľa rozvrhu, komplexné vedenie administratívnych agend sekretariátu rektora, vypracúvanie a koordinácia práce na príprave podkladových materiálov na rokovanie v spolupráci s vedúcimi organizačných zložiek, vypracúvanie, resp. zabezpečovanie stanovísk a posudkov k predkladaným materiálom vo vymedzenom rozsahu, kontrola plnenia úloh vyplývajúcich zo zasadnutí kolégia rektora, plnenie úloh vyplývajúcich zo zákona o poskytovaní informácií v podmienkach R-STU, organizačné zabezpečenie stykov vedenia STU s manažmentmi firiem a predstaviteľmi orgánov štátnej správy a miestnej samosprávy.

Rektorát
redakcia časopisu
Spektrum

Jednotný vizuálny štýl STU

Na našej univerzite sa od minulého roku vážnejšie rozbehli práce na jednotnom vizuálnom štýle STU. Prvé výsledky už máme za sebou, preto som požiadala autora konceptu Ing. arch. Karola Rosmányho o rozhovor.

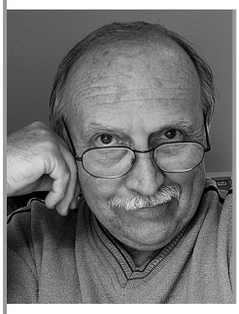

Vo svete sa stretávame s firmami, ktoré si mnoho rokov, ba až stáročia zachovávajú svoju značku i svoje logo. Myslíte si, že to pre firmu stačí?
Veľmi dôležitý je jednotný vizuálny štýl pre všetko, počnúc logom, cez firemné tlačoviny, vizitky, hlavičkové papiere, obchodné tlačoviny – faktúry, objednávky, ponukové listy, prospekty, informačný systém v budove, ktorú vlastní firma, až po odev zamestnancov, administratívnych, či robotníkov a napokon až po štýl správania sa a jednania zamestnancov firmy. Samozrejme, že iný vizuál bude mať pracovisko, kde prevláda duševná práca, iný štýl bude mať firma, kde sa čosi vyrába a niečo iné to bude znamenať pre školu, v tomto konkrétnom prípade pre univerzitu, ktorá naviac ešte v sebe zahŕňa sedem úplne rôznych fakúlt.

Ako ste pristupovali k tvorbe jednotného vizuálneho štýlu našej univerzity?
Pri vzniku tohto vizuálu som sa rozhodoval medzi konzervatívnym chápaním a úplne novým vyznením grafického štýlu. Logo STU aj logá fakúlt boli dané, tak som zvolil akýsi kompromis – konzervatívnejšiu kompozíciu s novšími prvkami typografie. Na obálkach do grémií, na titulných listoch a na rôznych iných materiáloch som zvolil odstupňované sily jednotlivých riadkov, ktoré zasahujú do seba, alebo cez seba. Usporiadanie textov je konzervatívnejšie. Táto voľba bola ovplyvnená aj tým, že v škole sa takmer po každom volebnom období mení vedenie a myslím si, že takéto konzervatívnejšie chápanie bude schodnejšie aj pre ďalšie garnitúry a dlhšie časové obdobia.

Zámerom zavedenia jednotného vizuálneho štýlu zo strany vedenia bolo uľahčenie používania úradných papierov. Všetky písomnosti mali byť navrhnuté tak, aby ich mohli používať oprávnení užívatelia priamo v počítačovej sieti. Ovplyvnilo to Váš návrh?
Veľmi ovplyvňujúcim faktorom bolo to, že všetky počítače na všetkých fakultách majú najužívanejší typ písma Times a Ariel. Z toho dôvodu som tieto dva typy použil aj na všetkých tlačivách a na celom vizuálnom štýle, aby nevznikli rozpory pri používaní dokumentov.

Niektorým nezainteresovaným sa zdá, že návrh vizuálneho štýlu trvá veľmi dlho.
Dobrý vizuál sa vždy tvorí dlhšiu dobu. V našom prípade to záleží aj od rôznorodosti našej univerzity. Pri takom množstve fakúlt sa nedá dopredu odhadnúť, čo všetko by manuál, teda návod na používanie mal obsahovať. Postupne sa to objavuje a možno, že ešte aj rok bude manuál vznikať. Keď sa začne používať navrhovaný hlavičkový papier, postupne sa začnú objavovať ďalšie potreby. Záleží do akého stupňa až pôjdeme, či pôjdeme až do detailov jednotlivých fakúlt, na ktorej úrovni zostaneme stáť, a necháme to už voľnej „ľudovej tvorivosti“.

Ale potom by jednotný vizuálny štýl stratil zmysel. To by sa nemalo stať.
To by sa samozrejme nemalo stať, všetci by mali dodržovať manuál, ak má byť splnená podmienka jednotného vizuálneho štýlu.
Myslím si, že ak chceme vizuálny štýl rýchlo uviesť do praxe, už by ho mali fakulty rešpektovať, začať používať, aby oni po svojich konkrétnych skúsenostiach dali podnety, čo potrebujú.
Mala by byť spätná väzba, mali by sa podchytiť problémové miesta. Je to ťažké, lebo každá fakulta má svoje vedenie, ktoré viac-menej podlieha určitej ješitnosti, je hrdé na svoje logo, má zabehnutý štýl hlavičkového papiera a ďalších písomností.

Pôsobíte aj ako pedagóg na katedre dizajnu. Čo tam vlastne učíte?
Nie je to predmet, chcel to byť študijný program. Ústav dizajnu chcel vytvoriť konkurenčné prostredie Vysokej škole výtvarných umení tým, že by ponúkal možnosť štúdia grafického dizajnu. Táto myšlienka sa zatiaľ neuskutočnila, pretože nebol tento študijný program akreditovaný. Nemáme žiadneho profesora, žiadneho docenta, ja som už vo veku penzijnom, ja nemôžem garantovať funkciou to, čo si akreditácia vyžaduje, nestačia na to iba moje dlhoročné skúsenosti. Grafický dizajn sa teda obmedzí na vyučovanie a doučovanie pre priemyselný dizajn.
Pokúšali sme sa o to sedem rokov, odkedy som na fakulte, ale nepodarilo sa mi, bohužiaľ, ani presadiť to, aby sme od školy dostali aspoň jeden počítač,

špecializovaný na grafický dizajn. Študentov piateho a šiesteho ročníka, ktorý sa špecializovali na grafický dizajn som vodil ku mne domov a tam som ich na svojich počítačoch učil. Ešte terajší piataci, šiestaci budú končiť grafický dizajn, ale potom sa to obmedzí len na tretí a štvrtý ročník, ktorý bude mať grafický dizajn len ako doplnkový predmet, aby vedeli ako k navrhovanému stroju má vyzerať tlačená technická informácia. Možno, že v budúcnosti sa ešte pokúsime o akreditáciu, to však bude záležať na zložení ústavu.

S Vašimi grafickými návrhmi som sa stretla v mnohých publikáciách. Ako ste vlastne začali, veď ste inžinier architekt.

Ako absolvent architektúry som prvých päť rokov strávil v Štátnom projektovom ústave obchodu, v kolektíve architekta Ivana Matušíka. Projektovali sme budovy na Kamennom námestí – hotel Kyjev, dnešné TESCO, vlastne celý areál a mnohé iné objekty. V roku 1967 som odišiel do slobodného povolania, chcel som profesionálne robiť grafický dizajn. Už počas štúdia ma lákala táto voľnejšia tvorba, knižná grafika a grafický dizajn. Vtedy sa to volalo užitá grafika. Za tých pomaly štyridsať rokov som spracoval zhruba tritisíc knižných titulov, u niektorých to boli len obálky, u iných celkové grafické úpravy, veľké množstvo plagátov. Mojou obľúbenou témou je logo, logotyp. Aj v tomto smere som robil množstvo realizácií, čo si tak spomínam, dnes ešte existujú napr. Technopol a Hotel Kyjev. A v súčasnosti je to opäť veľa nových logotypov.

A máte niečo také čo Vám viac prirástlo k srdcu, ako keď si poviete, že je to moje vydarené dieťa?

Každá robota keď vzniká a je dohotovená, tak prirastie človeku k srdcu. Na druhý deň by to človek už robil ináč, myslí si lepšie, ale keď sa pozriem spätne, myslím si, že nemusím liezť pod koberec za žiadnu svoju prácu. Všetko som robil s plným profesionálnym nasadením.

Za svoju tvorbu ste získali viaceré ocenenia.

Boli ocenenia domáce i zahraničné, zúčastnil som sa na množstve súťaží. Z tých zahraničných by som spomenul súťaž na logotyp Inštitútu pre tvorbu ľudského obydlia v Bologni. Tam bolo asi 3500 návrhov a ja som sa umiestnil medzi prvými 25. Boli vystavené v Bologni. Ďalšia súťaž bola tiež do Talianska, do Milána, bola to obrovská celosvetová súťaž na logo na milánske veľtrhy Fiera Milano. Tam prišlo desaťtisíc návrhov, ja som sa ocitol v prvej stovke. Bolo to tiež vystavené, ale bolo to v dobe socializmu a aj keď som dostal pozvánku na otvorenie výstavy asi týždeň pred otvorením, tak samozrejme nebolo mysliteľné, aby som si mohol vybaviť doložku do pasu na našej polícii. Na veľkom množstve domácich súťaží som sa ocitol na popredných miestach, veľa som ich aj povyhrával.

V oblasti knižnej tvorby bolo tiež veľa ocenení, napr. v súťažiach o najkrajšiu knihu. V posledných rokoch som tvoril image každoročného podujatia „Dni Európy“ (od roku 1995), hudobného „New Europe Festival“. Veľmi si cením možnosť tvorby pre telesá „Pressburger Philharmoniker“ a „Schengen Chamber Orchestra“.

Záverom – milujem krásne písmenká a zmrzlinu.

Za rozhovor ďakuje Viera Jančušková

Poznámka redakcie

Okrem spomínaných prác Karol Rosmány je aj autorom grafickej koncepcie nášho časopisu. Podľa jeho manuálu sa snažíme pre vás vytvárať graficky príťažlivý časopis. Veľmi nás potešila priaznivá odozva našich čitateľov (aj z iných univerzít) hneď po vyjdení prvého inovovaného čísla.

Poznámka oddelenia práce s verejnosťou R STU

V týchto dňoch sa dostávajú na vaše fakulty prvé hlavičkové papiere. Spolu s autorom jednotného grafického štýlu si prajeme, aby vaše pripomienky smerovali k užívateľskému hľadisku a nezasahovali do grafiky. Návrhy vytváral profesionál (v rozhovore ste sa dozvedeli viac o návrhu i o autorovi) a kritiku a najmä modifikáciu prenechajme radšej odborníkom. V časopise Spektrum radi uverejníme pripomienky k užívaniu písomností a spolu s autorom sa budeme snažiť hľadať nápravu.

Fakulta elektrotechniky a informatiky

FEI-ka oceňovala...

Dňa 5. apríla 2004 na zasadnutí akademickej obce FEI STU, pri podávaní výročnej správy o stave fakulty za uplynulé obdobie, boli ocenení pracovníci, ktorí sa významným spôsobom zaslúžili o jej rozvoj.

Medaila FEI STU v Bratislave bola v roku 2004 udelená:
prof. Ing. **Ladislavovi Andrášikovi**, DrCs., za celoživotné dielo v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu,
doc. Ing. **Ladislavovi Hulényimu**, PhD., za celoživotné dielo a za zásluhy o rozvoj fakulty,
prof. Ing. **Jozefovi Slámovi**, PhD., za zásluhy o rozvoj vedeckého poznania a za mimoriadne výsledky v pedagogickej práci.

Medaila dekana FEI STU bola v roku 2004 udelená za zásluhy o rozvoj fakulty týmto pracovníkom:
doc. Ing. **Zuzane Bartovej**, PhD., za zásluhy o rozvoj pedagogickej, vedeckovýskumnej a organizátorskej práce na fakulte,
doc. Ing. **Aristidovi Duckovi**, PhD., za zásluhy o rozvoj pedagogickej, vedeckovýskumnej a organizátorskej práce na fakulte,
RNDr. **Eve Markovej**, za celoživotné pedagogické pôsobenie na fakulte,
doc. Ing. **Pavlovi Šandrikovi**, PhD., za zásluhy o rozvoj pedagogickej a vedeckovýskumnej práce na fakulte,
Ing. **Ignácovi Tóthovi**, za zásluhy o rozvoj vedecko-odbornej činnosti na fakulte,
Ing. **Alfrédovi Vlnieškovi**, za celoživotné pedagogické pôsobenie na fakulte,
doc. Ing. **Františkovi Židekovi**, PhD., za zásluhy o rozvoj pedagogickej, vedeckovýskumnej a organizátorskej práce na fakulte.

Zuzana Marušincová

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Slovenská chemická knižnica

Počiatky vzniku a formovania knižnice sa datujú už od roku 1955. Vedením knižnice, ktorá študijnú literatúru vydávala cez úzke pivničné okienko a realizovala svoju činnosť na rozlohe 50 m^2 bola poverená PhDr. Viera Pavlincová. Vďaka tejto veľmi prísnej, ale na druhej strane pre celú knižničnú prax oddanej žene, získala a v súčasnosti knižnica vlastní také veľké priestory (1500 m^2), o ktorých ostatné knižnice len snívajú, a ktoré plne vyhovujú jej činnosti a používateľom.
Naša knižnica ešte pod názvom Študijné a informačné centrum prešla v 90. rokoch veľkou transformáciou na úrovni automatizácie akvizičnej a výpožičnej činnosti.
Fakulta chemickej a potravinárskej technológie začala už od roku 2001 budovať Slovenskú chemickú knižnicu (ďalej len "SCHK").

SCHK
SLOVENSKÁ CHEMICKÁ KNIŽNICA

Vývoj Slovenskej chemickej knižnice
Január 2002 - Nemecká chemická spoločnosť oficiálne darovala našej knižnici unikátnu zbierku chemickej literatúry, ktorá zahŕňa **450** titulov periodík a **40 000** knižničných jednotiek. Získaním tejto literatúry sme sa stali najlepšie vybavenou chemickou knižnicou v strednej Európe.
Október 2002 - fy SUN Microsystems darovala knižnici výpočtovú techniku v hodnote 100.000,- USD.
Marec 2003 - vzniklo Informačné centrum, ktorého súčasťou je aj knižnica.
Júl 2003 - Americká chemická spoločnosť, na základe referencií Európskeho zväzu chemických spoločností, rozhodla svoj grant periodík v objeme cca **20 000** zväzkov umiestniť v našej knižnici.
December 2003 - počet našich knižničných jednotiek predstavuje cca **250 000** zväzkov, čo do objemu knižničného fondu predstavuje najväčšiu fakultnú knižnicu v SR.

Knižničné fondy
Ako jediní na Slovensku máme k dispozícii najväčšiu a kompletnú zbierku chemických informácií na svete **Chemické abstraktá** (vznik od roku 1907). Táto unikátna databáza zahŕňa abstraktové informácie o vedeckých prácach publikovaných v 9000 najprestížnejších časopisoch z oblasti chémie a jej príbuzných odvetviach. Zistili sme, a prax nám to každý deň len potvrdzuje, že celosvetový trend uprednostňuje elektronické fondy, a preto v posledných rokoch veľkú časť finančných prostriedkov investujeme práve do databázových zdrojov in-

formácií (Chemické abstrakty, Science Direct, Springer, Wiley, atď.).
Na základe týchto výrazných zmien dekan FCHPT STU zriadil k 1. marcu 2004 **Slovenskú chemickú knižnicu**, ktorá v súčasnosti plní funkciu akademickej a súčasne špecializovanej vedeckej knižnice v odbore chémia a potravinárstvo s celoslovenskou pôsobnosťou.
Rekonštrukcia infraštruktúry v SCHK umožňuje v súčasnosti realizovať náš hlavný cieľ - do 24 hodín digitálne prijať, spracovať a odoslať požiadavku čitateľa kdekoľvek a komukoľvek na Slovensku. Na tieto účely má naša knižnica k dispozícii vysokorýchlostný skener, 4 veľkokapacitné kopírovacie stroje a sieťovú tlačiareň.

Pre čitateľov máme k dispozícii 40 počítačov s pripojením na internet a sieťovú tlačiareň.
Ďalším z hlavných cieľov v roku 2004 je pripojenie SCHK do celoslovenského knižničného informačného systému VIRTUA, ktorý realizuje SNK v Martine.
Od tohto projektu očakávame skvalitnenie služieb, sprístupnenie našich fondov a publikačnej činnosti vedeckovýskumných pracovníkov pre odbornú verejnosť na celom svete.
V knižnici v súčasnosti pracuje 8 zamestnancov, ktorých vekový priemer je 42 rokov.

Jozef Dziják
vedúci Informačného centra FCHPT

Materiálovo-technologická fakulta

Hodnotenie kvality pedagogického procesu na Materiálovotechnologickej fakulte STU

Hodnoteniu štúdia na rôznych vysokých školách, prípadne fakultách, či len niektorých odboroch alebo konkrétnych predmetoch, venuje sa príležitostná pozornosť už dlhšiu dobu. Avšak so stúpajúcim počtom novovzniknutých škôl, ako aj väčšou možnosťou štúdia v zahraničí, stále naliehavejšie sa ukazuje potreba skvalitniť štúdium v oblasti odbornej, ale aj v oblasti pedagogických a sociálnych kompetencií. K tomu má prispieť aj pravidelné a dlhodobé hodnotenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu (VVP) zo strany študentov. Právo hodnotiť výučbu a učiteľov na vysokej škole je podchytené zákonom č. 131/2002 Z. z. V súlade s týmto zákonom sa začalo realizovať hodnotenie kvality pedagogického procesu aj na Materiálovotechnologickej fakulte STU. Možnosť hodnotenia prostredníctvom ankety bola študentom prvýkrát ponúknutá v zimnom semestri školského roka 2003/2004 a priniesla zaujímavé výsledky, ktoré nezostali bez povšimnutia, ale nemôžu byť ani preceňované. Dôvodom je to, že sa týkajú zatiaľ len hodnotenia počas jedného semestra a svoje právo hodnotiť kvalitu výučby a prácu učiteľov využilo 143 študentov, prevažne z vyšších ročníkov denného štúdia (3. a 4. ročník). Pomerne nízka účasť študentov na hodnotení kvality VVP môže byť zapríčinená pochybnosťami o tom, či to vôbec má zmysel a ich názory budú brané do úvahy a zakomponované do následných opatrení, neistotou, či to pre nich nebude mať negatívne následky, keďže anketa je značne konkrétne zameraná, aj keď anonymná, neochotou študentov urobiť čokoľvek, čo je nad rámec ich povinností a v neposlednom rade tým, že hodnotenie pedagogického procesu nemá zatiaľ na našich vysokých školách tradíciu, a teda sa ešte nedostalo do povedomia študentov. Psychologickou príčinou nižšej účasti môže byť aj fakt, že hodnotenie, a to akékoľvek, ak má byť objektívne a zodpovedné, nie je jednoduché, núti človeka zvažovať mnohé faktory, čo mnoho ľudí považuje za veľmi náročné a odradí ich to. Práve spomínanú príčinu považujeme za dôvod, prečo sa na ankete nezúčastnili študenti nižších ročníkov.
Získané informácie o výsledku hodnotenia výučby a učiteľov na MTF môžeme zhrnúť nasledovne:

- Za najpodstatnejší faktor u vysokoškolských učiteľov považujú študenti obsahovú úroveň ich prednášok a cvičení a ich schopnosť získať – upútať pozornosť študentov. Z toho vyplýva, že napriek tomu, že u študentov, hlavne vo vyšších ročníkoch vysokej školy predpokladáme vnútornú motiváciu na štúdium toho ktorého odboru, očakávajú aj pôsobenie vonkajších incentív z oblasti poznávacej motivácie.
- Študenti označili kvalitné a nekvalitné, obľúbené a neobľúbené prednášky a cvičenia a uviedli prejavy, ktoré nedokážu učiteľom tolerovať, konkrétne podceňovanie a zosmiešňovanie študentov, nadradenosť a arogantnosť voči nim, absenciu a nepripravenosť učiteľov na výučbu a čítanie prednášok. Z uvedeného vidíme, že hoci ako najpodstatnejší faktor vysokoškoláci hodnotia obsahovú úroveň prednášok a cvičení, teda odbornú stránku, tolerovať nechcú prevažne neprimerané vlastnosti a správanie učiteľov.
- Prieskum odhalil, že študenti venujú samoštúdiu a príprave na jednotlivé skúšky pomerne málo času, uvádzajú priemerne 5 – 8 hodín na jednu skúšku a nepociťujú nedostatok skúškových termínov. 5 – 8 hodín prípravy na skúšky považujeme za nedostatočné, pretože nie je ani nahradené priebežným samoštúdiom počas semestra.
- U študentov MTF STU sa strach z výchovno-vzdelávacieho procesu často spája so zvýšenou záťažou (veľa učiva, vysoké nároky učiteľov, hlavne vopred neoznámené), ale aj náladovosťou a nespravodlivosťou učiteľa. Zarážajúce je, že na preťaženosť sa sťažujú práve študenti, ktorí venujú samoštúdiu a príprave na skúšky najmenej času.
- Za všeobecne najproblematickejšie aspekty výchovno-vzdelávacieho procesu na MTF STU študenti označili prístup k počítačom, dostupnosť študijnej literatúry, podiel voliteľných predmetov a nevyhovujúci rozvrh hodín. Aj ďalšie

pripomienky sa týkali prevažne organizačno-technického charakteru.
- Študenti využili možnosť a vyjadrili svoje pripomienky tiež k jednotlivým útvarom fakulty – vedeniu, jednotlivým katedrám, pedagogickému oddeleniu a ÚK-ŠIS. Pripomienky boli veľmi rôznorodé, od spoplatnenia štúdia cez individuálne pochvaly a kritiku katedier, malý počet stretnutí so študentmi, až po nedostatočný rozsah úradných hodín.

Realizovaný prieskum je prínosom k zvýšeniu kvality výchovno--vzdelávacieho procesu na MTF STU. Vedenie fakulty pozorne sleduje a vyhodnocuje všetky vyjadrené názory a pripomienky študentov. Spätnú väzbu o výsledkoch ankety poskytuje jej účastníkom prostredníctvom internetu na domovskej stránke MTF STU a zamestnancom fakulty na kolégiu dekana a na stretnutiach s vedúcimi katedier a celofakultných pracovísk. Zároveň operatívne realizuje opatrenia na zlepšenie úrovne vyučovacieho procesu na MTF STU.
Oceňujeme, že vedenie fakulty si váži názory tých, ktorí sa na ankete zúčastnili, čo sa prejavilo tým, že im vyslovilo vďaku a hľadá riešenia na zlepšenie pedagogického procesu.

Zuzana Chmelárová, Roman Hrmo
Katedra inžinierskej pedagogiky a psychológie

Stavebná fakulta

Coneco 2004 – a Stavebná fakulta STU

Stavebná fakulta, ako jeden z odborných garantov 25. jubilejného medzinárodného veľtrhu stavebníctva a architektúry Coneco 2004 usporiadala v rámci veľtrhu už 4. deň stavebnej fakulty STU.
Počas veľtrhu bolo 31. marca 2004 účelové dekanské voľno a vďaka porozumeniu a priazni vedenia spoločnosti Incheba a usporiadateľov Coneca 2004, poskytlo riaditeľstvo študentom a zamestnancom SvF STU 4 000 vstupeniek, aby študenti mohli získať najnovšie odborné informácie takpovediac z prvej ruky.

Súčasťou 4. dňa Stavebnej fakulty STU bolo viacero odborných, v médiách publikovaných akcií značného významu.
V študentskej súťaži vedeckej a odbornej činnosti sa prezentovalo pod vedením skúsených pedagógov mnoho študentov, ktorí predstavili výsledky svojej vedeckej práce v jednotlivých sekciách. Generálnym sponzorom súťaže, ale aj celého programu 4. dňa Stavebnej fakulty bola Prvá stavebná sporiteľňa. Za víťazné práce získali autori aj slušné finančné odmeny. Najlepšie práce postúpili do medzinárodnej študentskej súťaže.
Na výstave mala fakulta stály stánok, s materiálmi o propagácii štúdia na SvF, so stálou službou a rokovacím priestorom. Vzhľadom na súčasný populačný vývoj, najväčšiu pozornosť sme venovali propagácii štúdia. Poskytli sme záujemcom najnovšie informácie o možnostiach štúdia, študijných odboroch, o očakávaných zmenách, ale aj o možnostiach kultúrneho a športového života na fakulte a o zaujímavých dôvodoch, prečo študovať práve na Stavebnej fakulte STU v Bratislave.
Počas celej výstavy boli v stánku SvF STU poskytované odborné informácie pracovníkmi Stavebnej fakulty, ktorí kvalifikovane poradili záujemcom. Počas výstavy vyhľadalo poradenské centrum viac ako 20 respondentov, čo je menej, ako vlani. Záujem medzi návštevníkmi bol najmä o problémy výberu najvhodnejších stavebných materiálov, sanáciu vlhkého muriva starých domov, teplo-technické problémy výstavby z hľadiska optimalizácie energetických strát, dodatočná prídavná tepelná izolácia, povrchové úpravy, legislatívne problémy a pod. V hale D1 bola výstava grafických prác študentov Stavebnej fakulty, kde bolo vystavených 40 najlepších prác zo všetkých študijných odborov. Výstava sa tešila značnej pozornosti návštevníkov.
Popoludní sa konalo už štvrté sympózium o využití najnovších vedeckých poznatkov pri rekonštrukcii a modernizácii stavebných objektov. V rámci úspešného sympózia odborné pracoviská fakulty v spolupráci s praxou prezentovali prostredníctvom skúsených pedagógov a mladých talentovaných vedeckých pracovníkov najnovšie výsledky v oblasti rekonštrukcií za posledný rok v jednotlivých odboroch svojej činnosti.
Zaujali najmä prednášky o najnovších modelových metódach navrhovania a posudzovania výplňových konštrukcií v rekonštruovaných školách z hľadiska prirodzeného osvetlenia, navrhovanie rekonštrukcie sakrálnych objektov z hľadiska priestorovej akustiky, či využitie najnovšej výpočtovej či meracej laserovej techniky a technológie pri rekonštrukcii stavebných objektov. Podujatie bolo organizované s možnosťou získania kreditov v spolupráci so Slovenskou komorou stavebných inžinierov.

Združenie absolventov a priateľov Stavebnej fakulty STU usporiadalo v rámci Coneca 2004 odborný seminár na tému Zosuvy pôdy na Slovensku, ktorý bol súčasťou 4. dňa stavebnej fakulty. Na podujatí sa zúčastnili odborníci a členovia ZA SvF STU. Aktuálnu informáciu doc. F. Baliaka z Katedry geotechniky SvF STU doplnila bohatá diskusia so zaujímavými názormi. Medzi významnými odborníkmi diskutoval o. i. aj prof. Šoltész.

Usporiadateľov 4. dňa Stavebnej fakulty STU teší, že odborná verejnosť i všetci účastníci odborných podujatí konštatovali, že opäť sa raz podarila dobrá vec, a preto s neutíchajúcou vehemenciou už začali pripravovať 5. deň SvF STU.

(of)

Kalendárium

28. marca 2004 uplynulo **95 rokov** od narodenia prof. akad. mal. **Jána Mudrocha**, ktorý pôsobil na SVŠT v rokoch 1939 – 41 a 1945 – 50. V roku 1939 zakladal Ústav kreslenia a maľovania na Oddelení kreslenia a maľovania pre kandidátov učiteľstva na stredných školách (toto oddelenie bolo predchodcom Vysokej školy výtvarných umení), v roku 1941 musel zo školy odísť. Vrátil sa znovu v roku 1945, kedy bol vymenovaný za mimoriadneho profesora figurálneho kreslenia a maľovania a za prednostu Ústavu figurálneho kreslenia a maľovania po prof. M. Schurmannovi. Od septembra 1947 prešiel spolu s Oddelením kreslenia a maľovania na Pedago-gickú fakultu Slovenskej univerzity a potom o dva roky na VŠVU.

(MB)

Profesor Ladislav Hruškovič

Začiatkom roka sme si pripomenuli významné životné jubileum nášho kolegu – profesora Hruškoviča, ktorý oslávil svoje 75. narodeniny. Možno by ste očakávali, že ho nájdete doma v húpacom kresle s diaľkovým ovládačom pred televízorom. O to viac by ste boli prekvapení, keby ste zaklopali na jeho pracovňu na Katedre elektrických strojov a prístrojov FEI STU a prišiel by vám otvoriť elegantný pán, ktorý práve vstal od svojho počítača, aby vás privítal.

Prof. Ing. Ladislav Hruškovič, DrSc., sa narodil 16. januára 1929 v Dolných Hámroch. Gymnázium absolvoval v Banskej Bystrici v roku 1948. Vysokú školu ukončil na SVŠT v Bratislave v roku 1952. Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil na Moskovskom energetickom inštitúte v roku 1958, za docenta bol vymenovaný v roku 1961, za profesora bol vymenovaný v roku 1980 pre disciplínu elektrické stroje a doktorskú dizertačnú prácu obhájil na ČVUT v Prahe v roku 1988. Odbornú prax absolvoval v závode SANDRIK Dolné Hámre, Elektrovod Žilina, BEZ Bratislava, MEZ Vsetín a Elektrisila St. Petersburg. Od roku 1952 pracuje na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave ako vysokoškolský učiteľ. Prednášal základy elektrických strojov, teóriu elektrických strojov, stavbu elektrických strojov, elektrické stroje pre automatizáciu a reguláciu. V školskom roku 1996/97 prednášal v angličtine Special Electrical Machines na odbore Power Engineering na fakulte. Napísal skriptá Základy elektrických strojov, Elektrické stroje I, Elektrické stroje II, Elektrické stroje pre regulačné pohony, Vybraté kapitoly z elektrických strojov. Na katedre založil predmet zameraný na elektrické stroje pre automatizáciu a reguláciu a pre tento predmet vybudoval laboratórium malých elektrických strojov.

V rokoch 1970 – 79 bol vedúcim Katedry elektrických strojov a prístrojov a v rokoch 1980 až 1989 dekanom Elektrotechnickej fakulty SVŠT.

Vedecky pracuje v oblasti teórie elektrických strojov. Je autorom harmonickej teórie asynchrónneho stroja, ktorá umožňuje určiť statorové a rotorové prúdy všetkých frekvencií, ktoré vznikajú pri otáčaní rotora v dôsledku neharmonického rozloženia magnetického poľa vo vzduchovej medzere. Odvodil sústavu rovníc harmonickej teórie asynchrónneho stroja pri zastavenom rotore. Táto umožňuje priamo určiť súmerné zložky nesúmerných sústav statorových a rotorových prúdov, ktoré vznikajú v dôsledku neharmonického rozloženia magnetického poľa vo vzduchovej medzere. Teória umožňuje lepšie vysvetliť pojem diferenčný rozptyl asynchrónneho stroja a definovať reaktanciu diferenčného rozptylu pri otáčajúcom sa aj zastavenom rotore. Publikoval a aj prednášal na TH Eindhoven a TH Ilmenau. Na báze harmonickej teórie boli obhájené viaceré kandidátske dizertačné práce domácich i zahraničných ašpirantov. V rokoch 1975 – 90 viedol na katedre výskumný kolektív, ktorého niektorí členovia riešili problémy na báze harmonickej teórie. Publikované práce v oblasti harmonickej teórie asynchrónneho stroja boli citované vo vedeckých a výskumných publikáciách.

Vypracoval teóriu transformátora založenú na rozdelení magnetického poľa vinutia na spoločné a rozptylové pole pre dvojvinuťový, trojvinuťový a n-vinuťový transformátor. Výsledky uvedených prác publikoval v článkoch a v monografii Rovnice a rozptylové reaktancie transformátora a asynchrónneho stroja, vydanej v roku 2000 a vo vysokoškolskej učebnici Elektrické stroje, ktorá bola vydaná v roku 1999. Ďalej sa zaoberal teóriou polohových transformátorov a jednofázovými asynchrónnymi strojmi. Výsledky týchto vedeckých prác publikoval v časopisoch a na domácich a zahraničných konferenciách. Vypracoval veľké množstvo oponentských posudkov dizertačných, habilitačných prác, predsedal a bol členom mnohých komisií na obhajoby dizertačných a habilitačných prác a inaugurácií. Je členom komisie SOK odboru silnoprúdová elektrotechnika pre obhajoby dizertačných prác.

Jeho vedeckovýskumná a pedagogická práca bola ocenená rôznymi medailami a titulmi ako Zlatá medaila SVŠT, medailami Fakulty elektrotechniky a informatiky STU, plaketou Fakulty elektrotechniky ČVUT, medailou Vysokej školy technickej v Košiciach, medailou Žilinskej univerzity, medailou mesta Bratislavy a titulom Zaslúžilý učiteľ.

Profesor Hruškovič doteraz denne dochádza na katedru a venuje sa výskumnej činnosti, konzultuje s mladšími pracovníkmi katedry a popritom neodmietne ani pomoc katedre pri vypracovaní oponentských posudkov diplomových a dizertačných prác.

Jeho plodná činnosť na akademickej pôde bola ohodnotená aj Medzinárodným biografickým centrom v Cambridge, ktoré ho zaradilo do publikácie „2000 vynikajúcich intelektuálov 21. storočia“.

Pri príležitosti jeho tohtoročného životného jubilea želáme do ďalších rokov profesorovi Hruškovičovi dobré zdravie, pohodu a čo najviac radostných chvíľ doma i na našej fakulte, ako aj úspechy v oblastiach, ktoré ho tešia a prinášajú mu radosť.

Kolektív Katedry elektrických strojov a prístrojov FEI STU

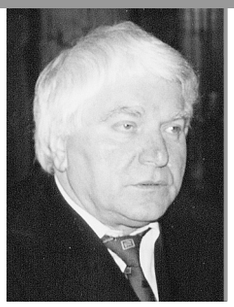

Jozef Sitek 60-ročný

Profesor Ing. Jozef Sitek, DrSc., sa narodil 12. apríla 1944 v Záhorskej Vsi v terajšom okrese Malacky. Po ukončení strednej školy v Bratislave sa stal v roku 1961 študentom vtedajšej Elektrotechnickej fakulty SVŠT, ktorú absolvoval v roku 1967 na študijnom zameraní fyzika tuhých látok. Hneď po ukončení štúdia nastúpil na Katedru jadrovej fyziky a techniky EF SVŠT ako interný ašpirant. Po ukončení ašpirantúry ostal tejto katedre verný dodnes. Začiatkom sedemdesiatych rokov sa zapojil do budovania laboratória Mössbauerovej spektroskopie, ktoré v tom čase vytváral kolektív pod vedením profesora Ciráka. Postupne sa stal jedným z predstaviteľov vedeckej školy Mössbauerovej spektroskopie, ktorú rozvinul najmä v oblasti aplikácie spektroskopie v kovových sklách a nanokryštalických materiáloch. Za túto činnosť mu bola, ako členovi kolektívu, udelená v roku 1976 Národná cena SR. Počas dlhoročnej vedeckovýskumnej činnosti bol zodpovedným riešiteľom viacerých úloh štátneho plánu a troch grantov VEGA a spoluriešiteľom desiatok výskumných úloh. Jeho aktívny postoj k rozvoju spektroskopických metód a ich využitiu predovšetkým v materiálovom výskume sa prejavil nielen v 216 publikáciách a 147 citáciách, ale aj v činnosti Československej spektroskopickej spoločnosti, v ktorej bol 16 rokov predsedom odbornej skupiny a členom hlavného výboru. V rokoch 1995 – – 97 bol tiež predsedom odbornej skupiny pre fyziku a chémiu tuhých látok Kryštalografickej spoločnosti.
Pedagogicky začal pôsobiť krátko po nástupe na katedru. Najprv v zameraní experimentálna elektrofyzika, neskôr v odbore jadrová energetika. Celkovo zaviedol 5 nových predmetov, jeden z nich s ekologickým zameraním. Bol autorom alebo spoluautorom šiestich skrípt. V súčasnosti prednáša tri predmety na odbore elektromateriálové inžinierstvo. Vychoval viac ako 60 diplomantov a 4 doktorandov. Počas svojho pôsobenia na katedre absolvoval aj trojsemestrové štúdium vysokoškolskej pedagogiky. Kvalifikačný rast profesora Siteka gradoval s dosiahnutými výsledkami. V roku 1974 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu, v roku 1988 bol vymenovaný za docenta, v roku 1994 obhájil doktorskú dizertačnú prácu a v roku 1995 bol vymenovaný za profesora.
Okrem vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti aktívne pracoval v mnohých výboroch a komisiách, či už pre štátne záverečné skúšky, alebo pre obhajoby dizertačných prác.
V súčasnosti je podpredsedom Slovenskej odbornej komisie pre doktorandské štúdium v odbore elektrotechnológia a materiály a garantom nového študijného odboru fyzikálne inžinierstvo. Od roku 1990 je nepretržite zástupcom vedúceho katedry. Kolektív Katedry jadrovej fyziky a techniky FEI STU želá profesorovi Sitekovi veľa zdravia a úspechov v jeho ďalšej plodnej práci.

Jozef Lipka
vedúci Katedry jadrovej fyziky a techniky FEI STU

Umenie reaguje na teror

V galérii moderného umenia Danubiana v Bratislave je inštalovaná výstava True Colors – Súčasná Amerika – výtvarné reflexie, ktorá je umeleckou reakciou na tragédiu z 11. septembra 2001. Výstava bola predstavená vo Washingtone, New York City a po jej presune do Atlanty nasledovalo jej medzinárodné turné. Mnohí zo šesťdesiatosem zúčastnených umelcov, pochádzajúcich z Ameriky, vytvorili diela priamo zobrazujúce útoky, iní zistili, že diela, ktoré vytvorili už dávnejšie odrazu nadobudli hlbší význam a nové rozmery, ktoré predtým ani nezamýšľali, pretože pre mnohých boli takmer nepredstaviteľné.

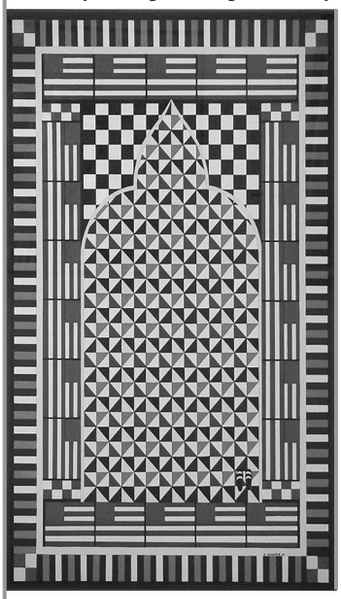

Výstava predstavuje diela v pestrej škále – od úprimne citlivých až po „very american“.

Obraz „Modliaci koberček pre Ameriku“ od Helen Zughaib z prostredia islamskej menšiny sa dá pochopiť ako úprimná ústretovosť, ale aj ako krajná irónia. Irónia, ktorá je v porovnaní s motiváciou za hranicou prahu bolesti.
Výstava potrvá do 31. mája 2004.

- rš -

Š T U D E N T I I N F O R M U J Ú

BEST - ako spoznať Európu

Uplynulý týždeň ste si mohli všimnúť letáky s názvom "Čo môžeš iba Ty, študent STU", ktoré boli rozdávané na fakultách našej univerzity. Po zbežnom preskúmaní ste si určite všimli, že je tam ponuka rôznych dvojtýždenných kurzov v zahraničí. Ak chcete vedieť viac o tom, čo je BEST, čo všetko vám ponúka, alebo ako sa zapojiť do jeho činnosti, práve pre vás je určený tento článok.

"To promote Europe among Europeans"
"Propagovať Európu medzi Európanmi"

Tak znie základné motto európskej študentskej organizácie, ktorá vznikla v marci 1989 v Berlíne ako odpoveď na potrebu zlepšenia kooperácie, komunikácie a výmen študentov technických univerzít. Pár študentov sa vtedy rozhodlo, že založí Board of European Students of Technology, čo sa dá jednoducho preložiť ako Rada európskych študentov technických univerzít. Dnes už BEST spája 64 univerzít v 25 krajinách a celkovo pracuje preňho 1600 študentov.

BEST pomáha študentom stať sa viac otvorenými Európe, a to lepším chápaním ich jednotlivých kultúr a tiež tým, že im

umožňuje pracovať na rôznych projektoch na medzinárodnej úrovni.

"Minulý rok sa zúčastnilo na 71 kurzoch organizovanými BESTom vyše 1500 študentov"

Toto bolo trochu teórie, ale v čom vlastne spočíva činnosť BESTu ? Poďme pekne po poriadku. Základnými kameňmi tejto medzinárodnej organizácie sú lokálne skupiny, pracujúce pri významných univerzitách. Tieto skupiny ponúkajú základnú službu študentom a tou sú výmenné pobyty na jednotlivých univerzitách v zahraničí, kde tiež pôsobia lokálne skupiny. Tieto výmenné pobyty majú formu jedno až dvojtýždenných kurzov pre 25 ľudí z celej Európy. Nestáva sa často, aby na jednom kurze boli dvaja ľudia z toho istého štátu. Naučíte sa tam teda postarať sa o seba úplne samostatne v cudzom svete. BEST organizuje dva druhy kurzov: akademické a oddychové. Akademické kurzy majú vždy odbornú náplň. Či už rozvíjajú vaše odborné technické vedomosti, alebo vás naučia schopnosti, ktoré vám pomôžu nestratiť sa v reálnom živote. Sú aj kurzy zamerané na zdokonalenie sa v cudzom jazyku. Tieto kurzy majú vždy akademického garanta, čiže docenta alebo profesora, ktorý zastrešuje odbornú časť kurzu. Tá sa skladá z prednášok, odborných exkurzií a praktických cvičení. Niektoré zahraničné univerzity dokonca uznávajú kreditné body za absolvovaný kurz. Na našej univerzite to zatiaľ ešte nefunguje, ale v budúcnosti sa s takouto možnosťou uvažuje. Odborná kvalita kurzov je teda na veľmi dobrej úrovni. BEST kurz, to však nie je len učiť sa, učiť sa, učiť sa....

"BEST spirit" - "Duch života BESTu"

Na kurzoch organizovanými BESTom zažijete prirodzene aj kopec srandy. Kurzy prebiehajú väčšinou v čase prázdnin. A kto by sa chcel celý čas len učiť? Na pláne sú rôzne exkurzie, výlety do prírody, objavovanie pozoruhodností miest cez deň, či pivníc večer. Počas chvíľ voľna ozaj bohatý spoločenský program, kde máte možnosť bližšie spoznať a skamarátiť sa s ostatnými účastníkmi. Treba si uvedomiť že organizujú to výlučne študenti pre študentov, ktorí určite vedia ako chutí študentský život. Určite sa cez deň ani večer nebudete nudiť. Ako príklad môžem uviesť "internatonal evening" kde máte možnosť vyskúšať jedlá a nápoje, ktoré doniesol každý z účastníkov zo svojej krajiny. Lepšie porozumenie iným kultúram je krokom k lepšiemu porozumeniu myšlienky zjednotenej Európy.

"Local BEST Group Bratislava organizuje tento rok dva letné kurzy: SurvivE treXing a Carisimmo."

A ako funguje lokálna skupina pri našej Slovenskej technickej univerzite? Momentálne v nej pracuje aktívne 15 členov. Sme študenti takmer všetkých fakúlt STU, môžete nás stretnúť kedykoľvek na chodbe. Každý z členov má na starosti konkrétne úlohy, takže má stále čo robiť. Ale na druhej strane sa má možnosť naučiť niečo nové. Niečo, čo sa v školských laviciach nenaučí, je to osobná skúsenosť so skutočným organizovaním vecí. Našou najväčšou aktivitou v uplynulom roku bolo zorganizovanie valného zhromaždenia BESTu spoločne s lokálnou skupinou pri TU Košice. S rozpočtom okolo milióna korún sa nám aj vďaka pomoci univerzity a sponzorov podarilo urobiť jednu z najrozsiahlejších akcií BESTu. 250 ľudí rozhodovalo o ďalšom smerovaní našej organizácie. Pripravili sme aj letný kurz, nie však akademický, iba "oddychový". 25 ľuďom z celej Európy sme ukázali krásy Veľkej Fatry, Nízkych a Vysokých Tatier. Tento rok budeme pokračovať v tradícii a pozveme ďalších 25 ľudí objavovať Slovenský raj. Organizujeme aj kurz s odbornou náplňou, ktorý bude zameraný na autá a automobilový priemysel. Jeho odborným garantom bude doc. Ing. Ján Lešinský, CSc, pôsobiaci na Strojníckej fakulte STU. Ďalším projektom našej lokálnej skupiny je kultúrna výmena so študentmi zo švédskej Uppsaly. Prvá časť, kde sme boli my hostení vo Švédsku je úspešne za nami, a teraz privítame Švédov v Bratislave.

Ak vás zaujala myšlienka kurzov a chceli by ste sa zúčastniť, pozrite si stránku BESTu *www.best.eu.org/activities*

Ak by si nám chceli pomôcť s prípravou našich kurzov, ak sa chcete naučiť niečo nové, spoznať nových ľudí, pracovať na medzinárodných projektoch, alebo máte nejakú otázku, neváhajte a kontaktujte sa s nami na našej emailovej adrese

Študentská vedecká konferencia 2004 na SvF

V školskom roku 2003/2004 sa uskutočnila študentská vedecká konferencia v rámci 4. dňa Stavebnej fakulty STU 31. marca 2004. Súťaž prebiehala v 16 sekciách, zúčastnilo sa na nej 176 študentov so 142 prácami. V odborných komisiách pôsobilo 69 významných odborníkov z fakulty a praxe a 15 doktorandov. Generálnym sponzorom 4. Dňa SvF bola opäť **I. stavebná sporiteľňa**, ktorá uhradila finančné odmeny pre 1. až 3. miesto v každej sekcii.

Cenu dekana získala práca Bc. Michaely Danišovej, študentky 5. ročníka odboru GaK: *Ako lepšie pochopiť metódu najmenších štvorcov*. Vedúcim práce bol Ing. Juraj Janák. Komora geodetov a kartografov udelila „Cenu Komory..." za prínos pre geodetickú prax práci: *Tvorba digitálneho modelu pre návrh technických opatrení v rámci pozemkových úprav*, ktorej autormi boli Bc. Miroslav Kováč a Bc. Ľubica Jakubčeková, 5. GaK. Vedúcim práce bol Ing. Robert Geisse, PhD.

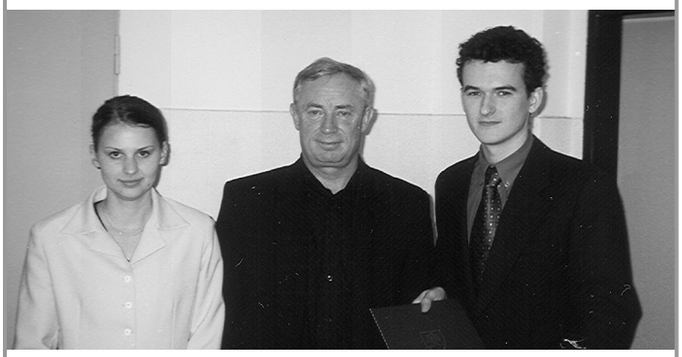

Prehľad víťazov fakultného kola v jednotlivých sekciách (uvádzame len 1. miesta):

Sekcia: architektúra – 6 prác, 6 autorov
Bc. Petra Krupárová, 5. PSA – *Obnova mestského hradu s barbakanom v Banskej Bystrici*, vedúca práce Ing. arch. Vladimíra Šimkovičová, PhD.

Sekcia: betónové konštrukcie – 14 prác, 14 autorov
Bc. János Kállay, 5. PSA – *Železobetónové prútové prvky súčasne namáhané vo dvoch rovinách*, vedúci práce doc. Ing. Jaroslav Halvoník, PhD.

Sekcia: ekonomika a riadenie stavebníctva – 6 prác, 7 autorov
František Bartal, Matúš Hornok, 2. PSA – *Výber dopravného zariadenia pre malé stavebné firmy*, vedúci práce Ing. Jozef Bizub, PhD.

Sekcia: geodetické základy – 7 prác, 8 autorov
Bc. Branislav Droščák, 5. GaK – *Porovnanie uhlových meraní v trigonometrickej sieti s výsledkami GPS*, vedúci práce doc. Ing. Ján Hefty, PhD.

Sekcia: geodézia – 6 prác, 15 autorov
Bc. Michaela Danišová, 5. GaK – *Ako lepšie pochopiť metódu najmenších štvorcov*, vedúci práce Ing. Juraj Janák, PhD.

Sekcia: geotechnika, dopravné stavby a materiálové inžinierstvo – 5 prác, 5 autorov
Bc. Juraj Chropeň, 5. IKDS – *Klenbové pôsobenie napätí v geodoske*, vedúci práce prof. Ing. Peter Turček, PhD

Sekcia: hydrotechnika – 10 prác, 10 autorov
Bc. Marián Kukľa, 5. VHVS – *Hydraulický návrh funkčného objektu VN Garajky*, vedúci práce prof. Ing. Jozef Kamenský, PhD.

Sekcia: jazyková – 17 prác, 20 autorov
Mária Filová, 3. IŽP – *Klimamodellierung und Emissionenmodellierung mit der Hilfe der Stabilen Isotope*, vedúca práce PhDr. Soňa Vašková

Sekcia: konštrukcie pozemných stavieb – 6 prác, 10 autorov
Petra Mancalová, 3. PSA – *Počítačový program na výpočet indexu vzduchovej nepriezvučnosti stavebných konštrukcií*, vedúci práce Ing. Rastislav Menďan, PhD.

Sekcia: kovové a drevené konštrukcie – 9 prác, 10 autorov
Bc. Tomáš Živner, 5. IKDS – *Klopenie konzol: určenie hodnoty kritického ohybového momentu použitím koeficientov C1, C2, C3*, vedúci práce prof. Ing. Ivan Baláž, PhD.

Sekcia: mapovanie a pozemkové úpravy – 7 prác, 10 autorov
Bc. Miroslav Kováč, Bc. Ľubica Jakubčeková, 5. GaK – *Tvorba digitálneho modelu pre návrh technických opatrení v rámci pozemkových úprav*, vedúci práce Ing. Robert Geisse, PhD.

Sekcia: stavebná mechanika – 9 prác, 16 autorov
Michal Konečný, Emil Král, Valéria Oleschaková, 2. IKDS – *Stavové veličiny a vplyvové čiary krútených a ohýbaných nosníkov*, vedúca práce doc. Ing. Yvonna Koleková, PhD.

Sekcia: technické zariadenia budov – 8 prác, 12 autorov
Bc. Veronika Tóthová, Bc. Ivana Balážová, 4. TZB – *Vnútorné prostredie Knižného a informačného centra*, vedúci práce Ing. Jana Šabíková, PhD., Ing. Peter Leimberger

Sekcia: technológia stavieb – 11 prác, 12 autorov
Bc. Branislav Augustín, 5. RS – *Program pre trojrozmerné modelovanie zariadenia staveniska*, vedúci práce doc. Ing. Vojtech Klímek, PhD.

Sekcia: vodné hospodárstvo krajiny – 10 prác, 10 autorov
Bc. Zuzana Konečná, 5. VHVS – *Využitie mikrozávlah pre doplnkovú závlahu v Záhorskej Bystrici*, vedúca práce doc. Ing. Eva Klementová, PhD.

Sekcia: zdravotné inžinierstvo – 11 prác, 11 autorov
Bc. Martin Faško, 5. VHVS *Straty vody vo vodárenských distribučných systémoch*, vedúci práce prof. Ing. Jozef Kriš, PhD.

17 prác z fakultného kola postúpilo do V. ročníka súťaže SVOČ stavebných fakúlt Českej a Slovenskej republiky, **ktorá sa tohto roku uskutoční 19. mája 2004 na Fakulte stavební ČVUT Praha za účasti** študentov stavebných fakúlt ČVUT Praha, VUT Brno, VŠB TU Ostrava, ŽU Žilina, TU Košice a STU Bratislava.

– mo –

SPEKTRUM STU (Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949; Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967; Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970; Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990; Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994) vydáva Slovenská technická univerzita v Bratislave, Vazovova 5, 812 43 Bratislava, tel. č.: 02/57294 584, fax: 02/57294 333, e-mail: jancusko@rstu.vm.stuba.sk
Zodpovedná redaktorka: Viera Jančušková. **Grafická koncepcia:** Karol Rosmány **Grafická úprava**: Karol Thiry **Fotografka**: Etela Križiková **Redakčná rada**: Emília Bednárová, Jozef Dzivák, Maroš Finka, Peter Kostka, Michal Mravčák, Zuzana Mokošová, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Robert Špaček, Eva Troščáková, Ján Vajda.
Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava. **Registrácia**: MK SR 1334/95. TS:09. ISSN 1336-2593. Nepredajné. **Uzávierka čísla**: 8. apríla 2004.